
Beköszöntő

A betegbiztonság emlegetése gyakran ellenérzést kelt az ellátást végzők körében. Ez az ellenérzés a finanszírozási nehézségekkel, az eszköz- és szakemberhiánnyal magyarázható, de fontos szerepe van a témával kapcsolatos ismerethiánynak is. Az ellátók tanulmányaik során nem találkoznak a témakörrel, így nem ismerik a különböző minőségfejlesztési eszközök, módszerek alkalmazásával elérhető eredményeket, a hibákhoz vezető okokat, valamint ezek kiküszöbölésének gyakorlati megvalósítási lehetőségeit. Az az általános gyakorlat, hogy hibák esetén számonkérés történik – az elsődleges okok kezelése nélkül – nem vezet eredményre.

De miért is van szükség arra, hogy foglalkozunk a betegbiztonsági kérdésekkel?

A fejlett egészségügyi ellátással rendelkező országok kutatásai a kórházi ellátásban 10%-ra teszik azon betegek arányát, akiknél az ellátás következményeként valamilyen károsodás, ún. nemkívánatos esemény alakul ki. Ezek mintegy fele megfelelő intézkedésekkel megelőzhető lenne. Nem csupán a fekvőbeteg-ellátásban fordulnak elő ilyen események. Míg a kórházakban elsősorban a gyógyszerelési hibák nemkívánatos hatásai, az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések, az esések miatti károsodások jelentik a nemkívánatos események többségét, az alapellátásban és a járóbeteg-szakellátásban a diagnosztikus tévedésekből és késésekből, valamint a helytelen gyógyszerelrendelésekből fakadó károsodások a leggyakrabban előforduló nemkívánatos események.

A nemkívánatos események nemcsak az egészségkárosító hatásuk miatt érdemelnek kiemelt figyelmet, hanem az általuk generált kiadások miatt is. Az ellátás következtében kialakult egészségkárosodásokat kezelni kell, és ez sokszor jelentős kiadást jelent az egészségügyi intézmények, illetve a finanszírozók számára. Az OECD által végzett kutatás szerint a hibák és a nemkívánatos események következményes költségei az akut kórházak költségvetésének 15%-át is kitehetik. Emellett számos nemkívánatos esemény megelőzése lényegesen kevesebb forrást igényel, mint amennyi költség felmerül a kialakulásuk esetén.

A közelmúltban lezárult kutatásaink szerint a hazai betegellátás során előfordult nemkívánatos események okai között kiemelt szerepe van a szakmai és a működési szabályok hiányának, illetve annak, hogy a létező szabályoktól eltérnek az ellátók. Azt is megállapítottuk, hogy az intézmények nem vonják le a tanulságokat az előfordult hibákból és nemkívánatos eseményekből, így azok ugyanolyan okok miatt ismét bekövetkeznek. A dokumentációs és kommunikációs hiányosságok és gyengeségek ugyancsak jelentős előidéző okok a hibák és a nemkívánatos események előfordulásakor.

Az Egészségügyi Menedzserképző Központban zajló oktatási programjainkban a hallgatók számos olyan projekten dolgoznak, amelyek valamilyen minőségügyi, betegbiztonsági probléma megoldását célozzák, és azokat sikerrel meg is valósítják. Ezzel bizonyítják azt, hogy gondos tervezéssel, megfelelő változásvezetési módszerekkel a jelenlegi hazai körülmények között is meg lehet valósítani eredményes fejlesztéseket, ezzel csökkenteni lehet a betegkárosodást előidéző kockázatokat és a nemkívánatos események előfordulását.

Az IME szaklapban a továbbiakban nagyobb teret kívánunk adni a betegbiztonsággal kapcsolatos kutatások, fejlesztések, eredmények, gyakorlati tapasztalatok bemutatásának annak érdekében, hogy ezen keresztül is támogassuk a kapcsolódó ismeretek és a megvalósítható megoldások terjesztését. Fontosnak tartjuk, hogy a publikációk segítségével is rá tudjuk irányítani a figyelmet a témakör jelentőségére, és igazolni tudjuk, hogy lehetséges és érdemes foglalkozni betegbiztonsági kérdésekkel. Várjuk a minőségügyi vezetők, csoportok, kutatók és a témával foglalkozó munkatársak írásait, hogy minél gazdagabb, szélesebb témakörben tudjuk az IME hasábjain keresztül elősegíteni a biztonságosabb betegellátást.

*Dr. habil. Belicza Éva
egyetemi docens
Betegbiztonsági Tanszéki Csoport*